

Rådet for
Den Europæiske Union

Bruxelles, den 21. juni 2024
(OR. en)

Interinstitutionel sag:
2024/0599(NLE)

11462/24
ADD 1

SOC 493
EMPL 299
ECOFIN 750
EDUC 240

FØLGESKRIVELSE

fra:	Martine DEPREZ, direktør, på vegne af generalsekretæren for Europa-Kommissionen
modtaget:	19. juni 2024
til:	Thérèse BLANCHET, generalsekretær for Rådet for Den Europæiske Union
Komm. dok. nr.:	COM(2024) 599 final
Vedr.:	BILAG til Forslag til Rådets afgørelse om retningslinjer for medlemsstaternes beskæftigelsespolitikker

Hermed følger til delegationerne dokument COM(2024) 599 final.

Bilag: COM(2024) 599 final

EUROPA-
KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 19.6.2024
COM(2024) 599 final

ANNEX

BILAG

til

Forslag til Rådets afgørelse

om retningslinjer for medlemsstaternes beskæftigelsespolitikker

BILAG

Retningslinje 5: Skabe øget efterspørgsel efter arbejdskraft

Medlemsstaterne bør aktivt fremme en bæredygtig social markedsøkonomi samt fremme og støtte investeringer i skabelsen af job af høj kvalitet, også ved at udnytte det potentiale, der er forbundet med den digitale og grønne omstilling, i lyset af EU's overordnede mål for 2030 for beskæftigelse. Med henblik herpå bør medlemsstaterne mindske de hindringer for nyansættelse, som virksomheder møder, fremme ansvarligt entreprenørskab og reel selvstændig erhvervsvirksomhed samt navnlig støtte oprettelsen af og væksten i mikrovirksomheder og små og mellemstore virksomheder, bl.a. gennem adgang til finansiering. Medlemsstaterne bør aktivt fremme udviklingen af den sociale økonomi, herunder sociale virksomheder, og udnytte dens fulde potentiale. De bør udvikle relevante foranstaltninger og strategier for den sociale økonomi, fremme social innovation og tilskynde til forretningsmodeller, der skaber kvalitetsjob og social velfærd, navnlig på lokalt plan, herunder i den cirkulære økonomi og i de områder, der er mest berørt af omstillingen til en grøn økonomi, bl.a. gennem målrettet finansiel og teknisk støtte.

For at styrke modstandsdygtigheden over for eventuelle økonomiske chok og/eller chok på arbejdsmarkedet spiller veludformede arbejdsfordelingsordninger og lignende ordninger en vigtig rolle. De kan også støtte strukturelle forandringer ved at lette og støtte omstrukturingsprocesser og omfordeling af arbejdskraft fra sektorer i tilbagegang til fremspirende sektorer og dermed øge produktiviteten, bevare beskæftigelsen og bidrage til at modernisere økonomien, bl.a. gennem udvikling af dertil knyttede færdigheder. Veludformede ansættelses- og omstillingsincitamenter og opkvalificerings- og omskolingsforanstaltninger bør tages i betragtning for at støtte skabelse af kvalitetsjob og omstillinger gennem hele arbejdslivet og afhjælpe manglen på arbejdskraft og færdigheder, også i lyset af den digitale og grønne omstilling, demografiske forandringer samt virkningerne af Ruslands angrebskrig mod Ukraine.

Beskatningen bør flyttes fra arbejdskraftbeskatning til andre beskatningskilder, der i højere grad støtter beskæftigelse og inkluderende vækst, og som samtidig er i overensstemmelse med klima- og miljømål, under hensyntagen til skattesystemets omfordelende virkning, samtidig med at der værnes om indtægterne til passende social beskyttelse og væksthæmmende udgifter.

Medlemsstater, herunder dem, der har en lovbestemt mindsteløn, bør fremme kollektiv overenskomstforhandlinger om lønfastsættelse og sikre en reel inddragelse af arbejdsmarkedets parter på en gennemsigtig og forudsigelig måde, således at lønningerne kan justeres tilstrækkeligt i forhold til udviklingen i produktivitet og således, at der sikres rimelige lønninger, der muliggør en anstændig levestandard, idet der lægges særlig vægt på de lavere og mellemste indkomstgrupper med henblik på at styrke en opadgående socioøkonomisk konvergens. Lønfastsættelsesmekanismen bør også tage hensyn til socioøkonomiske forhold, herunder vækst i beskæftigelsen, konkurrenceevne, købekraft og regional og sektoriel udvikling. Medlemsstaterne og arbejdsmarkedets parter bør under hensyntagen til national praksis og til arbejdsmarkedets parter uafhængighed sikre, at alle arbejdstagere har passende lønninger ved direkte eller indirekte at drage fordel af kollektive overenskomster eller passende lovbestemte mindstelønninger, idet der tages hensyn til den deraf følgende indvirkning på konkurrenceevne, skabelse af kvalitetsjob, købekraft og fattigdom blandt personer i arbejde.

Retningslinje 6: Styrke udbuddet af arbejdskraft og forbedre adgangen til beskæftigelse og erhvervelse af færdigheder og kompetencer gennem hele livet

I forbindelse med den digitale og grønne omstilling, de demografiske forandringer og Ruslands angrebskrig mod Ukraine bør medlemsstaterne fremme bæredygtighed, produktivitet, konkurrenceevne, beskæftigelsesegnethed og udvikling af menneskelig kapital, der støtter erhvervelse af færdigheder og kompetencer gennem hele livet, og som tilgodeser de aktuelle og

fremtidige behov på arbejdsmarkedet, også i lyset af EU's overordnede mål og nationale mål for 2030 for færdigheder. Medlemsstaterne bør også modernisere og investere i deres uddannelsessystemer for at tilbyde inkluderende uddannelser af høj kvalitet, herunder erhvervsuddannelser, forbedre uddannelsesresultaterne og udbuddet af de færdigheder og kompetencer, der er nødvendige for den grønne og den digitale omstilling, og sikre adgang til digital læring, sprogundervisning (f.eks. for flygtninge, herunder fra Ukraine, eller for at lette adgangen til arbejdsmarkedet i grænseoverskridende regioner) og tilegnelse af iværksætterfærdigheder. Medlemsstaterne bør samarbejde med arbejdsmarkedets parter, uddannelsesudbydere, virksomheder og andre interessenter, også inden for rammerne af den handlingsplan til afhjælpning af manglen på arbejdskraft og kvalifikationer, som Kommissionen fremlagde i marts 2024, for at afhjælpe strukturelle svagheder i uddannelsessystemerne og forbedre deres kvalitet og arbejdsmarkedsrelevans, bl.a. gennem målrettet finansiel og teknisk støtte. Dette vil også bidrage til at muliggøre den grønne og den digitale omstilling, afhjælpe misforhold mellem udbudte og efterspurgte færdigheder og mangel på arbejdskraft, herunder aktiviteter i forbindelse med CO₂-neutrale og digitale industrier, herunder dem, der er relevante for EU's økonomiske sikkerhed, og aktiviteter i forbindelse med den grønne omstilling, såsom udbredelse af vedvarende energi eller renovering af bygninger.

Der bør lægges særlig vægt på at tackle forringelsen i unges uddannelsesmæssige resultater, navnlig i grundlæggende færdigheder. Der er behov for en indsats for at tackle de udfordringer, som lærerfaget står overfor, herunder dets tiltrækningskraft, afhjælpning af lærermangel og behovet for at investere i lærernes og undervisernes digitale færdigheder. Desuden bør uddannelsessystemerne udstyre alle elever og studerende med de vigtigste kompetencer, herunder grundlæggende og digitale færdigheder samt tværgående færdigheder og kritisk tænkning i lyset af truslen fra desinformation, for at skabe grundlag for tilpasningsevne og modstandsdygtighed gennem hele livet, og samtidig sikre, at lærerne er parate til at fremme disse kompetencer hos elever og studerende. Medlemsstaterne bør støtte voksne i den erhvervsaktive alder i at få adgang til uddannelse og øge den enkeltes incitament og motivation til at søge uddannelse, herunder, når det er relevant, gennem individuelle læringskonti, og sikre, at de kan overføres ved erhvervsskift, samt gennem et pålideligt system til vurdering af uddannelseskvalitet. Medlemsstaterne bør undersøge anvendelsen af mikroeksamensbeviser til at støtte livslang læring og beskæftigelsesegnethed. De bør sætte alle i stand til at foregribe og bedre tilpasse sig arbejdsmarkedets behov, navnlig gennem løbende opkvalificering og omskoling og integreret vejledning og rådgivning, med henblik på at støtte fair og retfærdige omstillinger for alle, styrke beskæftigelsesmæssige og sociale resultater og produktivitet, afhjælpe manglen på arbejdskraft og mismatch mellem udbudte og efterspurgte færdigheder og kompetencer, forbedre økonomiens generelle modstandsdygtighed over for chok og gøre potentielle justeringer lettere.

Medlemsstaterne bør fremme lige muligheder for alle ved at afhjælpe uligheder i uddannelsessystemerne, herunder med hensyn til regional dækning. Navnlig bør børn have adgang til økonomisk overkommelig førskoleundervisning og børnepasning af høj kvalitet i overensstemmelse med de nye "Barcelonamål", og den europæiske børnegaranti bør øge det overordnede kvalifikationsniveau, nedbringe frafaldsprocenten blandt unge i uddannelsessystemet, støtte lige adgang til uddannelse for børn fra dårligt stillede grupper og fjerntliggende områder, øge erhvervsuddannelsernes tiltrækningskraft, støtte adgangen til og afslutningen af videregående uddannelse og øge antallet af færdiguddannede inden for naturvidenskab, teknologi, ingeniørvirksomhed og matematik (STEM) både inden for erhvervsuddannelse og videregående uddannelse, navnlig kvinder. Toppræstationer og topkvalitet inden for uddannelsesresultater bør også støttes i betragtning af deres betydning med hensyn til at fremme EU's fremtidige innovationspotentiale. Medlemsstaterne bør lette overgangen fra uddannelse til beskæftigelse for unge gennem praktikophold og lærlingeuddannelser af høj kvalitet samt øge voksnes deltagelse i videreuddannelse, navnlig blandt personer fra dårligt stillede miljøer og de mindst kvalificerede. Under hensyntagen til de nye krav i digitale, grønne og aldrende samfund bør medlemsstaterne

opgradere og øge udbuddet og udnyttelsen af fleksibel erhvervsrettet grund- og efter- og videreuddannelse, styrke arbejdsbaseret læring i deres erhvervsuddannelsessystemer, bl.a. gennem tilgængelige og effektive lærlinguddannelser af høj kvalitet, og støtte lavtuddannede voksne i at bevare deres beskæftigelsesegnethed. Derudover bør medlemsstaterne øge relevansen af videregående uddannelser og, hvor det er relevant, forskning, forbedre færdighedsovervågning og -prognostisering, gøre færdigheder og kvalifikationer mere synlige og sammenlignelige, herunder dem, der er erhvervet i udlandet, og sikre en mere konsekvent anvendelse af EU-dækkende klassifikationer (dvs. ESCO) og øge mulighederne for at få anerkendt og valideret færdigheder og kompetencer, der er erhvervet uden for det formelle uddannelsessystem, også for flygtninge og personer med midlertidig beskyttelsesstatus. Ud over at gøre brug af det uudnyttede potentiale i EU's indenlandske arbejdsstyrke kan tiltrækning af talent og færdigheder fra lande uden for EU via styret migration og forebyggelse af udnyttende arbejdsvilkår også bidrage til at afhjælpe manglen på færdigheder og arbejdskraft, herunder dem, der er knyttet til den grønne og den digitale omstilling såsom i STEM-sektorerne og inden for sundhedspleje og langtidspleje.

Medlemsstaterne bør give arbejdsløse og inaktive personer effektiv, rettidig, koordineret og skræddersyet bistand i form af støtte til jobsøgning, uddannelse, opkvalificering og omskoling og adgang til andre støttetjenester, idet der tages særlig hensyn til sårbare grupper og personer, der er særligt berørt af den grønne og den digitale omstilling og chok på arbejdsmarkedet. Samlede strategier, der omfatter tilbundsående individuelle vurderinger af arbejdsløse, bør tilstræbes snarest muligt og senest efter 18 måneders arbejdsløshed med henblik på at forebygge og væsentligt nedbringe langtidsledigheden og den strukturelle arbejdsløshed. Ungdomsarbejdsløsheden og problemet med unge, som hverken er i beskæftigelse eller under uddannelse (NEET), bør fortsat behandles gennem forebyggelse af nedbringe frafald blandt unge i uddannelsessystemet, og strukturel forbedring af overgangen fra skole til arbejdsliv, bl.a. gennem fuld gennemførelse af den styrkede ungdomsgaranti, hvilket også bør understøtte unges muligheder for beskæftigelse af høj kvalitet. Desuden bør medlemsstaterne navnlig øge indsatsen for at fremhæve, hvordan den grønne og den digitale omstilling giver et fornyet fremtidsperspektiv og muligheder for unge på arbejdsmarkedet.

Medlemsstaterne bør sigte mod at fjerne hindringer for og manglende incitament til arbejdsmarkedsdeltagelse og skabe incitament hertil, navnlig for personer med lav indkomst, sekundære forsørgere (ofte kvinder) og de personer, der befinder sig længst væk fra arbejdsmarkedet, herunder personer med migrantbaggrund og marginaliserede romaer. I betragtning af den store mangel på arbejdskraft inden for visse erhverv og sektorer (navnlig inden for STEM-sektorer, sundhedspleje og langtidspleje, uddannelse, transport og byggeri) bør medlemsstaterne bidrage til at fremme udbuddet af arbejdskraft, navnlig ved at fremme passende lønninger og arbejdsvilkår, sikre, at udformningen af skatte- og socialsikringssystemer tilskynder til arbejdsmarkedsdeltagelse, og at aktive arbejdsmarkedspolitikker er effektive og tilgængelige, idet arbejdsmarkedets parter rolle respekteres. Medlemsstaterne bør også støtte et arbejdsmiljø, der er tilpasset personer med handicap, bl.a. gennem målrettede finansielle og tekniske støttetiltag, oplysning og bevidstgørelse samt tjenesteydelser, som gør det muligt for personer med handicap at deltage på arbejdsmarkedet og i samfundet. Forskellen i mænds og kvinders beskæftigelsesfrekvens og løngabet mellem mænd og kvinder samt kønsstereotyper bør tackles. Medlemsstaterne bør sikre ligestilling mellem kønnene og øget arbejdsmarkedsdeltagelse blandt kvinder, bl.a. ved at sikre lige muligheder og karriereudvikling og fjerne hindringer for deltagelse i lederskab på alle niveauer af beslutningstagningen og ved at bekæmpe vold og chikane i arbejdslivet, som er et problem, der primært rammer kvinder. Der bør sikres lige løn for samme arbejde eller arbejde af samme værdi samt løngennemsigtighed. Balancen mellem arbejds-, familie- og privatliv for både kvinder og mænd bør fremmes, navnlig gennem adgang til økonomisk overkommelig langtidspleje og førskoleundervisning og børnepasning af høj kvalitet samt gennem passende politikker, der tager hensyn til de forandringer, som digitaliseringen medfører for arbejdslivet. Medlemsstaterne bør sikre, at forældre og andre med omsorgsforpligtelser gives mulighed for at benytte sig af passende familieorlovsordninger og fleksible arbejdsordninger

med henblik på at forene arbejds-, familie- og privatliv, og bør fremme en afbalanceret udnyttelse af disse rettigheder mellem forældrene.

Retningslinje 7: Forbedre arbejdsmarkedernes funktion og effektiviteten af den sociale dialog

For at drage fordel af en dynamisk og produktiv arbejdsstyrke samt nye arbejdsmønstre og forretningsmodeller bør medlemsstaterne arbejde sammen med arbejdsmarkedets parter om at sikre fair, gennemsigtige og forudsigelige arbejdsvilkår og samtidig sikre balance mellem rettigheder og forpligtelser. De bør mindske og forhindre segmentering på arbejdsmarkedet, bekæmpe sort arbejde og proforma-selvstændig beskæftigelse og fremme overgangen til tidsubegrænsede ansættelsesforhold. Jobbeskyttelsesregler, arbejdsret og institutioner bør alle sikre både passende rammer for rekruttering og den nødvendige fleksibilitet til arbejdsgiverne, så de hurtigt kan tilpasse sig forandringer i den økonomiske kontekst, samtidig med at arbejdstagerrettighederne beskyttes, og der sikres social beskyttelse, et passende sikkerhedsniveau og sunde, sikre og veltilpassede arbejdsmiljøer for arbejdstagerne. Fremme af anvendelsen af fleksible arbejdsordninger, f.eks. hjemmearbejde, kan bidrage til højere beskæftigelsesniveauer og mere inkluderende arbejdsmarkeder. Desuden bør medlemsstaterne støtte arbejdstagere, virksomheder og andre aktører i den digitale omstilling, bl.a. ved at fremme udbredelsen af etiske og pålidelige værktøjer til kunstig intelligens (AI). Dette kan spænde fra politikker til opkvalificering og omskoling af arbejdstagere til nye job og incitamenter for virksomheder til at udvikle og anvende teknologier, der har potentiale til at øge produktiviteten, supplere menneskelig arbejdskraft og afhjælpe manglen på arbejdskraft i kritiske sektorer. Generelt og i den digitale kontekst i særdeleshed er det vigtigt at sikre, at arbejdstagernes rettigheder med hensyn til arbejdstid, arbejdsvilkår, mental sundhed på arbejdspladsen og balance mellem arbejdsliv og privatliv respekteres. Ansættelsesforhold, der fører til usikre arbejdsvilkår, bør undgås, herunder tilfælde, der involverer platformsarbejdere, ved at sikre retfærdighed, gennemsigtighed og ansvarlighed i brugen af algoritmer og ved at bekæmpe misbrug af atypiske kontrakter. Der bør sikres adgang til effektiv og upartisk tvistbilæggelse og ret til genoprejsning, herunder passende erstatning, hvor det er relevant, i tilfælde af uberettiget afskedigelse.

Politikkerne bør sigte mod at forbedre og støtte deltagelse i og matchning på arbejdsmarkedet samt erhvervsskift, også i lyset af de demografiske forandringer, herunder i ugunstigt stillede regioner. Medlemsstaterne bør effektivt aktivere og støtte personer, der kan deltage på arbejdsmarkedet, navnlig underrepræsenterede grupper såsom kvinder og unge, samt personer i sårbare situationer såsom lavtuddannede og langtidsledige, personer med handicap, personer med migrantbaggrund, herunder personer med midlertidig beskyttelsesstatus, personer fra marginaliserede romasamfund og ældre arbejdstagere. Medlemsstaterne bør styrke rækkevidden og effektiviteten af de aktive arbejdsmarkedspolitikker ved at øge deres målrettethed, rækkevidde og dækning og ved at skabe en bedre sammenkædning med sociale tjenesteydelser, uddannelse og indkomststøtte til de arbejdsløse, mens de søger arbejde, og med udgangspunkt i deres rettigheder og forpligtelser. Medlemsstaterne bør udnytte EU-finansiering og teknisk støtte bedst muligt til at øge de offentlige arbejdsformidlingers kapacitet til at yde rettidig og skræddersyet bistand til jobsøgende, tilgodese nuværende og fremtidige behov på arbejdsmarkedet og gennemføre resultatbaseret forvaltning og støtte deres kapacitet til at anvende data og digital teknologi. De private arbejdsformidlinger spiller også en rolle i denne henseende.

Medlemsstaterne bør give de arbejdsløse passende arbejdsløshedsunderstøttelse af en rimelig varighed i overensstemmelse med deres bidrag og de nationale regler for støtteberettigelse. Arbejdsløshedsunderstøttelse bør ikke fjerne incitamentet til en hurtig tilbagevenden til beskæftigelse og bør ledsages af aktive arbejdsmarkedspolitikker, herunder opkvalificerings- og omskolingsforanstaltninger, også i lyset af manglen på arbejdskraft og kvalifikationer.

Mobiliteten for studerende, lærlinge og arbejdstagere bør øges og støttes tilstrækkeligt, navnlig for lærere på erhvervsuddannelser med færre mobilitetserfaringer, med henblik på at forbedre deres

færdigheder og beskæftigelsesegnet, udnytte det europæiske arbejdsmarkeds fulde potentiale og bidrage til konkurrenceevnen på EU-plan. Hindringer for arbejdskraftens mobilitet inden for EU, herunder procedurer for anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer eller overførsel af erhvervede socialsikringsrettigheder, bør bekæmpes. Der bør sikres rimelige og anstændige vilkår for alle, der udøver en grænseoverskridende aktivitet, ved at undgå forskelsbehandling og sikre ligebehandling for EU-borgere, håndhæve national lovgivning og EU-lovgivning og intensivere det administrative samarbejde mellem de nationale forvaltninger med hensyn til mobile arbejdstagere med bistand fra Den Europæiske Arbejdsmarkedsmyndighed.

Der bør ydes støtte til mobiliteten for arbejdstagere i kritiske erhverv og for grænsearbejdere, sæsonarbejdere og udstationerede arbejdstagere i tilfælde af midlertidige grænselukninger, der udløses af folkesundhedsmæssige hensyn. Medlemsstaterne bør engagere sig yderligere i talentpartnerskaber for at forbedre lovlige migrationsveje ved at iværksætte nye mobilitetsordninger og sørge for en effektiv integrationspolitik for arbejdstagere og deres familier, der omfatter uddannelse, herunder sprogundervisning, beskæftigelse, sundhed og bolig.

Medlemsstaterne bør også bestræbe sig på at skabe passende betingelser for nye former for arbejde og arbejdsmetoder og udnytte deres jobskabespotentiale, samtidig med at det sikres, at de er i overensstemmelse med eksisterende sociale og arbejdsmarkedsrettede rettigheder. De bør yde rådgivning og vejledning om de rettigheder og forpligtelser, der gælder i forbindelse med atypiske kontrakter og nye former for arbejde, f.eks. arbejde via digitale arbejdsplatforme og permanente eller halvpermanente telearbejdsordninger. I den forbindelse kan arbejdsmarkedets parter spille en afgørende rolle, og medlemsstaterne bør støtte dem i at nå ud til og repræsentere mennesker i atypisk arbejde og nye former for arbejde. Medlemsstaterne bør også overveje at yde støtte til håndhævelse – såsom retningslinjer eller særlige kurser for arbejdstilsyn – vedrørende de udfordringer, der opstår som følge af nye former for tilrettelæggelse af arbejdet, herunder brugen af digitale teknologier og af kunstig intelligens, såsom algoritmisk ledelse, overvågning af arbejdstagerne og hjemmearbejde.

Medlemsstaterne bør sikre et gunstigt miljø for den sociale toparts- og trepartsdialog på alle niveauer, herunder kollektive overenskomstforhandlinger, i den offentlige og private sektor i overensstemmelse med national ret og/eller praksis efter høring og i tæt samarbejde med arbejdsmarkedets parter, samtidig med at deres autonomi respekteres. Medlemsstaterne bør inddrage arbejdsmarkedets parter på en systematisk, meningsfuld og rettidig måde i udformningen og gennemførelsen af beskæftigelsesmæssige, sociale og, hvor det er relevant, økonomiske og andre offentlige politikker, herunder i fastsættelsen og ajourføringen af lovbestemte mindstelønninger. Medlemsstaterne bør fremme en højere grad af dækning af kollektive overenskomstforhandlinger, bl.a. ved at fremme opbygningen og styrkelsen af arbejdsmarkedets parter kapacitet, muliggøre effektive kollektive overenskomstforhandlinger på alle relevante niveauer og tilskynde til koordinering mellem og på tværs af disse niveauer. Arbejdsmarkedets parter bør tilskyndes til at forhandle og indgå kollektive overenskomster på områder, der er relevante for dem, i fuld respekt for deres uafhængighed og retten til kollektive skridt.

Hvor det er relevant, bør medlemsstaterne med udgangspunkt i deres eksisterende nationale praksis tage hensyn til relevante civilsamfundsorganisationers erfaringer med beskæftigelse og sociale spørgsmål.

Retningslinje 8: Fremme lige muligheder for alle, støtte social inklusion og bekæmpe fattigdom

Medlemsstaterne bør fremme inkluderende arbejdsmarkeder, der er åbne for alle, ved at iværksætte effektive foranstaltninger til bekæmpelse af alle former for forskelsbehandling og fremme af lige muligheder for alle, navnlig for grupper, der er underrepræsenterede på arbejdsmarkedet, også idet de lægger behørig vægt på den regionale og territoriale dimension. De bør sikre ligebehandling med hensyn til beskæftigelse, social beskyttelse, sundhedspleje, førskoleundervisning og børnepasning,

langtidspleje, uddannelse og adgang til varer og tjenesteydelser, herunder bolig, uanset køn, race eller etnisk oprindelse, religion eller tro, handicap, alder eller seksuel orientering.

Medlemsstaterne bør modernisere de sociale beskyttelsessystemer for at yde tilstrækkelig, effektiv, virkningsfuld og bæredygtig social beskyttelse for alle igennem alle faser af livet, idet social inklusion og opadgående social mobilitet fremmes, der gives incitament til at deltage på arbejdsmarkedet, sociale investeringer støttes, fattigdom og social udstødelse bekæmpes, og uligheder afhjælpes, bl.a. gennem udformningen af deres skatte- og socialsikringssystemer og ved at vurdere politikernes fordelingsmæssige virkning. En supplerende af de universelle strategier med målrettede strategier vil forbedre effektiviteten af de sociale beskyttelsessystemer. Moderniseringen af de sociale beskyttelsessystemer bør også sigte mod at forbedre deres modstandsdygtighed over for mange forskellige udfordringer. Der bør lægges særlig vægt på sårbare husstande, der er mest berørt af den grønne og den digitale omstilling og af høje leveomkostninger, herunder energiomkostninger. Medlemsstaterne bør yderligere afhjælpe huller i adgangen til social beskyttelse for arbejdstagere og selvstændige i lyset af stigningen i atypiske former for arbejde.

Medlemsstaterne bør udvikle og integrere de tre områder af aktiv inklusion: tilstrækkelig indkomststøtte, inkluderende arbejdsmarkeder og adgang til støttetjenester af høj kvalitet for at opfylde individuelle behov. Sociale beskyttelsessystemer bør sikre passende mindsteindkomstydelse for alle, der ikke har tilstrækkelige ressourcer, og fremme social inklusion ved at støtte og tilskynde folk til at deltage aktivt på arbejdsmarkedet og i samfundet, bl.a. gennem målrettet levering af sociale tjenesteydelser. Tilgængeligheden af prismæssigt overkommelige og tilgængelige tjenester af høj kvalitet såsom førskoleundervisning og børnepasning, skolefritidsordninger, uddannelse, boliger samt sundheds- og langtidspleje er en nødvendig forudsætning for at sikre lige muligheder. Der bør lægges særlig vægt på at bekæmpe fattigdom og social udstødelse, herunder fattigdom blandt personer i arbejde, i overensstemmelse med Unionens overordnede og nationale mål for 2030 for fattigdomsbekæmpelse. Navnlig bør børnefattigdom og social udstødelse imødegås ved hjælp af omfattende og integrerede foranstaltninger, bl.a. gennem fuld gennemførelse af den europæiske børnegaranti. Medlemsstaterne bør sikre, at alle, herunder børn, har adgang til grundlæggende tjenesteydelser af god kvalitet. De bør også sikre, at trængende og udsatte mennesker gives adgang til passende sociale boliger eller tilstrækkelig boligstøtte. De bør sikre en ren og retfærdig energiomstilling og bekæmpe energifattigdom som en stadig vigtigere form for fattigdom, herunder, hvor det er relevant, gennem målrettede støtteforanstaltninger rettet mod husstande i sårbare situationer. Medlemsstaterne bør gøre effektiv brug af EU-midler og teknisk støtte til at investere i socialt boligbyggeri, renovering af boliger og ledsagende tjenester og tilgodese det presserende behov for økonomisk overkommelige og anstændige boliger. Der bør tages hensyn til de særlige behov, heriblandt for tilgængelighed, som personer med handicap har i forbindelse med disse tjenesteydelser. Hjemløshed bør bekæmpes specifikt ved at fremme adgangen til permanente boliger og støttetjenester.

Medlemsstaterne bør sikre rettidig adgang til forebyggende og helbredende sundhedspleje og langtidspleje til overkommelige priser og af god kvalitet, samtidig med at de sikrer bæredygtighed på lang sigt. I forbindelse med den stigende efterspørgsel efter langtidspleje, der også er forbundet med demografiske forandringer, bør der tages hånd om mangler i tilstrækkelighed samt om mangel på arbejdskraft og dårlige arbejdsvilkår.

I lyset af Ruslands angrebskrig mod Ukraine og i overensstemmelse med aktiveringen af Rådets direktiv 2001/55/EF¹ bør medlemsstaterne tilbyde et passende beskyttelsesniveau for fordrevne personer fra Ukraine. For så vidt angår uledsagede mindreårige bør de gennemføre de nødvendige

¹ Rådets direktiv 2001/55/EF af 20. juli 2001 om minimumsstandards for midlertidig beskyttelse i tilfælde af massetilstrømning af fordrevne personer og om foranstaltninger, der skal fremme en ligelig fordeling mellem medlemsstaterne af indsatsen med hensyn til modtagelsen af disse personer og følgerne heraf (EFT L 212 af 7.8.2001, s. 12).

foranstaltninger. Fordrevne børn bør sikres adgang til førskoleundervisning og børnepasning og grundlæggende tjenesteydelser i overensstemmelse med den europæiske børnegaranti.

I betragtning af den stigende levealder og de demografiske forandringer bør medlemsstaterne sikre pensionssystemernes tilstrækkelighed og bæredygtighed for arbejdstagere og selvstændige erhvervsdrivende og samtidig sikre, at kvinder og mænd har lige muligheder for at få og optjene pensionsrettigheder, bl.a. gennem tillægsordninger, der sikrer en tilstrækkelig indkomst i alderdommen. Pensionsreformer bør understøttes af politikker, som har til formål at mindske forskellen mellem mænd og kvinder med hensyn til pensioner, og foranstaltninger til forlængelse af arbejdslivet, som f.eks. forhøjelse af den reelle pensionsalder, navnlig ved at lette ældres deltagelse på arbejdsmarkedet, og bør udarbejdes inden for rammerne af strategier for aktiv aldring. Medlemsstaterne bør etablere en konstruktiv dialog med arbejdsmarkedets parter og andre relevante interessenter og muliggøre en passende indfasning af reformerne.